

Etnikumok sokadalma Segesváron

Délszláv népviseletben a vár egyik utcáján

Görög csoport a 2008-as fesztivál színpadán

Török néptáncgyűttes Dobruzsából

Az erdélyi Maros-megyében *Segesvár* (románul *Sig-
hișoara*, németül *Schässburg*, szászul *Schäsbrich*) hos-
szú évszázadok óta a szászok, székelyek és románok
együttélésének színtere. A várhegyén épült gótikus
templomban választották erdélyi fejedelemmé *I.
Rákóczi Györgyöt* (valamint *Rédhey Ferencet* és *Bar-
csay Ákost* – *a szerk.*). A hagyomány szerint a főter
közelében – a ma táblával jelölt házban – született
Vlad Dracul (vagyis az *Ördög ragadványnevű*) ha-
vasalföldi vajda, akiről a XIX. században *Bram Sto-
ker* a „*Drakula, a vámpírgróf*” című elhíresült regé-
nyét írta. A műemlék jelenleg népszerű étterem és
kertvendéglő, ahová denevérszárny-palástos, kari-
katúraszerű *Drakula* csalogatja be a járókelőket. A
város jelképe a XIV. században alapozott, végleges
formáját a kora barokk idején szerzett *Óratorony*,
amely a vár főbejáratát védte. Kapujához – hogy az
időjárás viszontagságaitól óvjon – cseréptetővel fe-
dett följáró, a Vénasszonyok lépcsője vezet. A közép-
kori bástya öt szintjén 1899-től a Történeti Múzeum
rendkívül sokrétű gyűjteményei vendégeskednek,
egyebek mellett a Küküllő mente többnemzetiségű
népművészetével.

A bekecsek, kozsokok (báránybőrből készült mel-
lények, rövid báránybőr kabátok – *a szerk.*) a lenvá-
szon női blúzok, a férfiingek – a protestáns vallás
fényűzést tiltó szabályai szerint – a szászoknál csu-
pán feketével hímeztek. A színesebb román kézi-
munkák inkább mértani mintákkal díszítettek, míg
a székely tarkahímzések főleg levelesek-virágosak.
Némileg más a kép a paraszti cserépedények ese-
tében, mert a románok földszínű kerámia táljaira
közös középpontú körök, a szászok füles kancsóira
és ónfedelese kupáira fehér mázra festett kék virág-
minták kerülnek. A székelyek viszont a tányérjaikra
és bokályaikra (egyfűlű, körte alakú, cserép boros-
edényeikre – *a szerk.*) rendszerint zöld-sárga-barna
színnel szarvasokat, madarakat, leveles ágakat raj-
zolnak. Remekbe faragottak a színezetlen román fa-
kanalak és kulacsok (az utóbbiakat a magyarok sok-
színű csikóbőrrel is cifrázzák). Az üvegre vagy fa-
lapra festett bizánci ikonokat nemzedékeken átörö-
kített eljárásokkal, szigorú vallási elvárások szerint

készítik. Ezek kizárólag az ortodox vallásúak köré-
ben vannak jelen, a virágosra pingált hozománylá-
dák, meg a polcos-fiókos-szekrényes tálasok viszont
mindhárom náció „tisztaszobáiban” felbukkannak.
A mezőgazdasági munkaeszközöket és a középkori
iparos műhelyek emlékeit – a díszes céhjelvények s
a kitanult mesterek művei kivételével – többnyire a
hétköznapi gyakorlatiasság jellemzi.

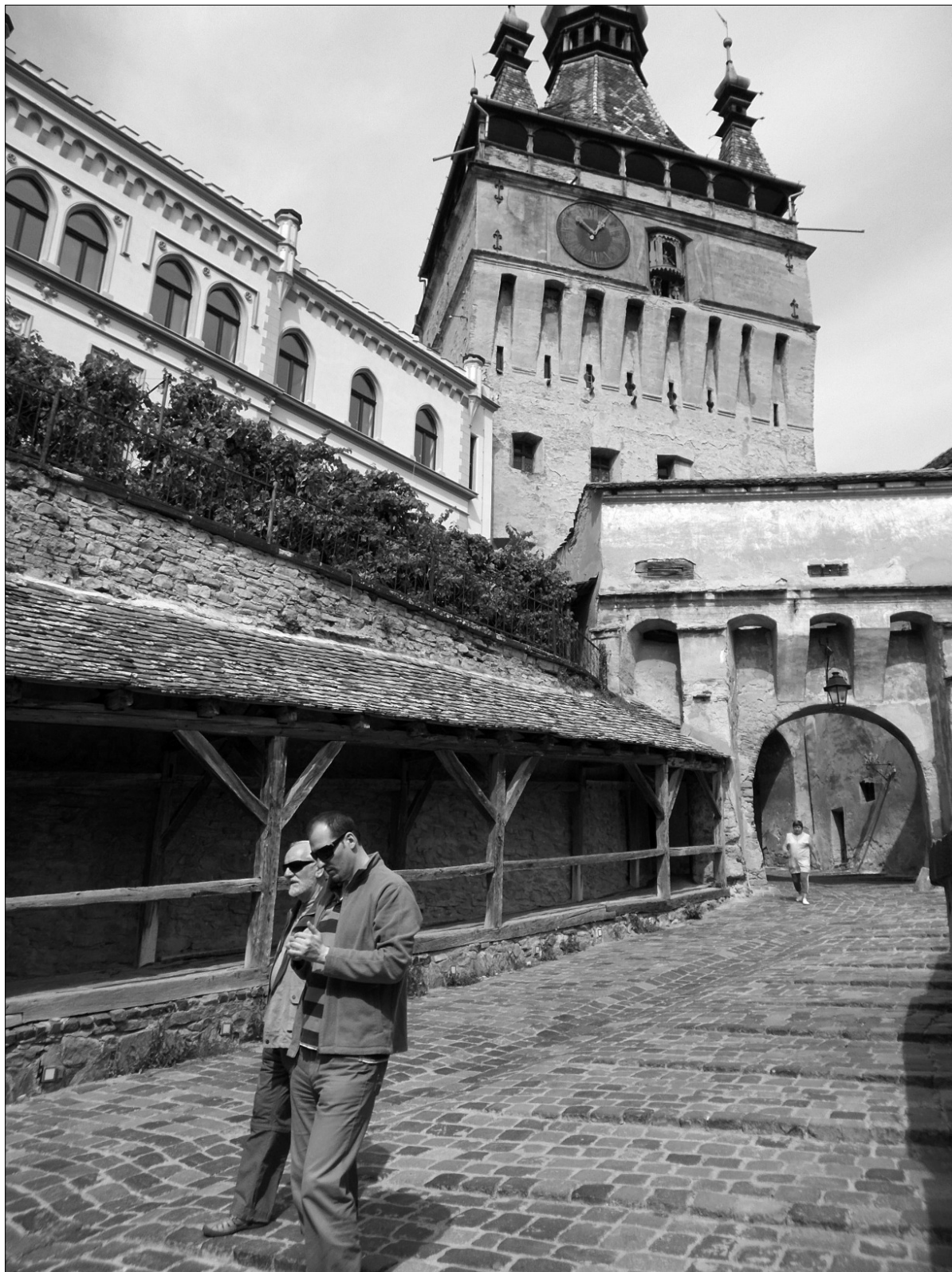
Segesváron sok évszázad óta magától értetődő a
két-és háromnyelvűség, s természetes az ebből fa-
kadó kölcsönös megértés. Nem véletlen, hogy erre
a többnemzetiségű és sokkultúrájú központra esett
a német kormány választása, amikor az ezredfor-
dulón megfelelő helyszínt keresett. A stuttgarti IFA
(Institut für Auslandsbeziehungen – Külföldi Kul-
túrkapcsolatok Intézete) közreműködésével itt hoz-
ta létre az Interethnische Jugendbildungszentrum
(románul C.E.I.T. – Centrul Educational Interethnic
pentru Tineret) vagyis a nemzetiségközi ifjúsági
nevelési központ bázisát. Az intézmény 2003-tól
önellátóvá vált: saját szállodája, étterme, nyelvtan-
folyamai, mesterkurzusai, nyári táborai és más ren-
dezvényszervezései bevételeiből tartja fenn magát.
Nyolc éve rendezik meg itt minden ősszel a seges-
vári ProEtnica Fesztivált, amely húsznál is több
romániai nemzetiség (köztük a szerbek, törökök,
görögök, lipován oroszok, svábok, örmények) fiatal-
jainak találkozója.

Románia nemzetiségi közösségei agorájának
(Agora comunitatilor etnice) is nevezik a ProEtni-
ca Fesztivált, amelynek célja eszményi lehetőségek
biztosítása valamennyi etnikum hagyományainak
színes, élő és közvetlen bemutatására. A kicsinyek
bábszínházi darabokat láthatnak, a felnőttek elmé-
leti előadásokat hallgathatnak, vagy kerekasztal-be-
szelgetéseken vitathatják meg a múlt és jelen meg-
annyi kérdését, továbbá kortárs tárlatokat is meg-
tekinthetnek. A vár főtere a mesterségek vásárává
alakul ilyenkor át, ahol a közönség előtt készítik az
adott népcsoportokra jellemző termékeket. A legna-
gyobb látványosság a hagyományörző együttesek és
népviseleti csoportok felvonulása, valamint a nép-
dalénekesek, népi zenekarok, néptáncosok fellépése

a szabadtéri színpadokon. A fesztivál Agora című folyóirata minden alkalommal három kiadást ér meg. Szerkesztősége tagjai a résztvevő szervezetekből érkeznek. A rendezvénysorozat sikerének titka a demokratikus előkészítés: a közreműködőket már a tervezés folyamatába bevonják, de az eseménysorozat összeállításának véglegesítésén túl, a szervezéssel kapcsolatos összefüggéseken is mindvégig

befolyásolhatják a programot. Így aztán a fesztivál arculata minden évben más és más. A ProEtnica első nyolc évében ötezren szerepeltek százötvenezer látogató előtt, de a tévécsatornák nézőivel ez a szám több millióra sokszorozódik. Így válhatott a rendezvény a kultúrák közötti párbeszéd, a kölcsönös megismerés és tisztelet országos fórumává.

Wagner István

A Vénasszonyok lépcsője az Óratoronnyal